

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 5/2020
28.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Фејза Ђевдета и др., због продуженог кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 4. у вези става 2. Кривичног законика у вези члана 33. и члана 61. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Фејза Ђевдета, адвоката Боре Николића и Сеада Спаховића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По1 73/18 од 27.05.2019. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/19 од 15.01.2020. године, у седници већа одржаној дана 28.05.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Фејзе Ђевдета, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По1 73/18 од 27.05.2019. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/19 од 15.01.2020. године због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтеви за заштиту законитости **ОДБАЦУЈУ.**

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По1 73/18 од 27.05.2019. године окривљени Фејза Ђевдет је између осталих оглашен кривим да је извршио продужено кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 4. у вези става 2. Кривичног законика у вези члана 33. и 61. став 1. Кривичног законика и осуђен је на казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци, као главну казну и новчану казну као споредну у одређеном износу од 500.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 3 месеца по правноснажности пресуде, а у колико у датом року новчану казну не плати, суд ће новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од 6 месеци. У изречену казну затвора окривљеном се урачунава време које је провео у притвору по решењу судије за претходни поступак Вишег суда у Београду,

Посебно одељење за организовани криминал КПП По1 1/18 од 20.02.2018. године од 18.02.2018. године па на даље. На основу члана 350. став 5. Кривичног законика од окривљеног Фејза Ђевдета трајно су одузети предмети употребљени за извршење кривичног дела ближе наведени на страни 15, став 2. изреке првостепене пресуде. Истом пресудом од окривљеног је одузета имовинска корист стечена извршењем кривичног дела у износу од 54.600 евра које је окривљени дужан да уплати у корист буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан уплате под претњом принудног извршења. Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка чија ће висина бити одређена накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/19 од 15.01.2020. године одбијене су као неосноване жалбе Тужиоца за организовани криминал, окривљеног Фејзе Ђевдета и његових бранилаца адвоката Боре Николића и Сеада Спаховића а пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По1 73/18 од 27.05.2019. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда браниоци окривљеног Фејзе Ђевдета благовремено су поднели захтеве за заштиту законитости:

- адвокат Бора Николић, због повреде одредбе члана 438. став 2. тачка 1) у вези члана 16. став 1. ЗКП и члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку (ЗКП), са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине, и

- адвокат Сеад Спаховић због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, члан 485. став 2. ЗКП и члана 485. став 4. у вези члана 439. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и укине побијане пресуде, а предмет врати другостепеном органу на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члана 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви поднети, те је по оцени навода изнетих у захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Фејзе Ђевдета у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП су неосновани, док су захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног у преосталом делу недозвољени у делу у коме истичу повреде закона које према одредби члана 485. став 4. ЗКП не представљају разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, односно немају прописан садржај у делу где истакнуте повреде закона нису образложене.

Браниоци окривљеног у захтеву за заштиту законитости истичу да је побијаним правноснажним пресудама повређен закон на штету окривљеног и то на тај начин јер је кривично дело погрешно квалификовано као кривично дело из члана 350. став 4. Кривичног законика, односно оспоравају да је кривично дело учињено од стране организоване криминалне групе и указују на повреду Кривичног законика из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку.

У прилог своје тврдње браниоци указују да упркос томе што су ова дела извршена од стране више лица, из описа кривичног дела произилази да окривљени Фејза Ђевдет ни у једном случају није ангажовао сва лица као групу, па између свих лица која су осуђена и окривљеног Фејза Ђевдета не постоји посебна организација. Бранилац окривљеног, адвокат Бора Николић указао је на чињеницу да без обзира што су ова дела извршила више лица неприхватљиво је да је у питању организована криминална група, јер се ни у једном случају не може утврдити да између свих лица која су осуђена и окривљеног Фејзе Ђевдета постоји посебна организација. Осим тога адвокат Сеад Спаховић износи да из утврђеног чињеничног стања и описа дела произилази основни облик кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарења људи из члана 350. став 2. Кривичног законика у саизвршилаштву те да се никако не може квалификовати по члану 350. став 4. Кривичног законика, јер је за учињено кривично дело од стране организоване криминалне групе потребно доказати постојање злочиначког плана, поделу посла, постојање метода, хијерархије и постојање конкретних радњи, а што по наводима браниоца, није учињено.

Изложене наводе из захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439 тачка 2) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

По налажењу Врховног касационог суда неосновано је истицање да се у конкретном случају не ради о организованој криминалној групи, о чему је и првостепени суд на страни 169. образложења пресуде, као и другостепени суд на страни 7. дао јасне разлоге. Организована криминална група, насупротив наводима у поднетим захтевима за заштиту законитости, не подразумева истовремено вршење кривичног дела свих чланова те групе већ кумулацију криминалних воља чланова криминалне организације да учине неко кривично дело, где сваки члан криминалне организације има унапред одређен криминални задатак и улогу. Самим тим, указивање у захтеву браниоца окривљеног, адвоката Сеада Спаховића да из изреке првостепене пресуде произилази кривично дело недозвољени прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350. став 2. Кривичног законика у саизвршилаштву такође су неосноване, јер имајући у виду да је дело учињено од стране организоване криминалне групе то је правилан закључак да је реч о кривичном делу из члана 350. став 4. Кривичног законика.

Поред неведеног, неоснована су и указивања да је у конкретном случају реч о кривичном делу удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346. став 2. Кривичног законика сходно ком, ко организује организовану криминалну групу, ако законом за такво организовање није предвиђена тежа казна, казниће се казном од 1 до 8 година. Ово стога што је чланом 350. став 4. Кривичног законика прописана казна затвора од 3 до 15 година (тежа казна у односу на кривично дело из члана 346. став 2. КЗ) и да је утврђено постојање организоване криминалне групе, која је у овом случају квалификаторна околност, то се у конкретном случају може радити само о кривичном делу из члана 350. став 4. Кривичног законика.

Браниоци окривљеног даље у захтевима наводе да је изрека пресуде противречна сама себи и разлозима пресуде, да пресуда нема ваљаних разлога о одлучним чињеницама, а да су дати разлози у пресуди потпуно нејасни и у знатној

мери противречни, као и да је суд, без обзира што се окривљеном ставља на терет кривично дело из члана 346. Кривичног законика, био дужан да образложи све елементе дела који су конзумирани правном квалификацијом из члана 350. став 4. Кривичног законика, а чиме се указује на повреду из одредбе члана 438. став 2. тачка 2) Законика о кривичном поступку.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом-члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1) ЗКП, члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

У смислу напред наведеног члана 485. став 4. ЗКП, Врховни касациони суд налази да повреда одредбе члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП не представља законски разлог за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног преко браниоца, стога је захтев у наведеном делу недозвољен.

Поднетим захтевима указује се, да иако је суд био дужан да одговори на аргументе изнете у жалби, у другостепеној пресуди је изостало детаљно навођење жалбених навода, чиме се указује на повреду одредбе члана 460. ЗКП, а која повреда такође у смислу напред наведене одредбе закона 485. став 4. ЗКП не представља законски разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

Бранилац окривљеног, адвокат Бора Николић је у поднетом захтеву навео да је окривљеном суђено за десет кривичних дела, да је за свако кривично дело наведен посебан период у коме је дело извршено, да се временски периоди кривичних дела која му се стављају на терет поклапају, те да произилази да је окривљени у исто време био на два места и да му је два пута суђено за исто дело. Осим тога, под тачком 1 првостепене пресуде наведено је да је кривично дело извршио са АА, ББ и ВВ, у ком делу изреке нема описаног кривичног дела које је извршио, што све по наводима браниоца чини изреку првостепене пресуде неразумљивом. На неразумљивост изреке у захтеву се указује и наводима да се из изреке пресуде не може утврдити у чему се састоји улога окривљеног Ђевдет Фејзе и на основу чега је суд утврдио да је исти био организатор групе, јер се на основу телефонских разговора утврђује да је радио од случаја до случаја, а поред тога чињеница да не постоји ограничење кретања ниједном лицу на територији Републике Србије, па ни становницима Косова и Метохије које је према Уставу Републике Србије саставни део Републике Србије, неразумљиво је како „транспорт до близине државне границе Републике Србије“ може бити кривично дело јер је законом предвиђена казна за лица која на месту где није дозвољен пролаз прелазе државну границу. Такође, у поднетом захтеву се наводи да пресуду чини неразумљивом и поистовећивање миграције са емиграцијом и да је приликом изрицања мере одузимање имовинске користи учињена повреда закона јер се наводи да се од окривљеног одузима имовинска корист стечена извршењем кривичног дела у износу од 54.600 евра и истовремено се окривљени обавезује да исти тај износ уплати у корист буџета Републике Србије, чиме се све указује на повреду из одредбе члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, а која повреда ЗКП не представља законски разлог због кога је, у

смислу чл. 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, стога је Врховни касациони суд у овом делу захтев за заштиту законитости одбацио као недозвољен.

У захтеву браниоца окривљеног адвоката Боре Николића указује се и на повреду одредбе члана 6. Кривичног законика, појашњавајући да је окривљеном стављено на терет кривично дело извршено ван територије Републике Србије, односно да је радња извршења кривичног дела на територији Босне и Херцеговине, због чега је по наводима браниоца погрешно примењено материјално право. Међутим, ова повреда у смислу напред наведеног члана 485. став 4. ЗКП, такође не представља законски разлог за подношење захтева за заштиту законитости, па је и у том делу захтев за заштиту законитости оцењен као недозвољен.

Бранилац окривљеног, адвокат Бора Николић у захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда из одредбе члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се побијане пресуде заснивају на незаконитим доказима у вези којих је одбрана на главном претресу предложила издвајање, што је првостепени суд одбио, а у вези истог Апелациони суд није ни одлучивао и није навео да ли је првостепени суд правилно поступио.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење. При томе, обавеза навођења разлога за подношење захтева подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ и указивање на то у чему се она састоји.

Иако се у конкретном случају у захтеву браниоца окривљеног Фејзе Ђевдета, адвоката Боре Николића наводи повреда из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које је подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљеном преко браниоца, у образложењу захтева се не наводи о ком незаконитом доказу се ради и у чему се ова повреда састоји. С обзиром да Врховни касациони суд правноснажну одлуку, односно поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву у смислу члана 489. став 1. ЗКП, није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледају повреде закона на које се захтевима указује, а исте се не опредељују и не образлажу, то је оцењено да захтев у овом делу нема законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Из изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, 487 став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 485. став 4. и 484. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић